

+
+

Raport

z pierwszego spotkania dyskusyjnego w sprawie projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH 140037 Torfowiska Czernik

Spotkanie dyskusyjne odbyło się w dniu 21 września 2011 r. w siedzibie Nadleśnictwa Łochów przy ul. Wyszowskiej 28, Łochowie. W obradach uczestniczyło 25 osób, zgodnie z listą obecności stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszego protokołu. O spotkaniu zostało powiadomionych 21 zainteresowanych podmiotów (osób fizycznych i instytucji).

Spotkanie rozpoczął p. dr Michał Falkowski – wykonawca projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik, następnie głos zabrał p. dr Mieczysław Stachowiak – koordynator merytoryczny projektu, reprezentujący Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy. Po przywitaniu uczestników udzielone zostały informacje wyjaśniające cel spotkania i zaproponowany został następujący porządek obrad:

1. *„Obszary Natura 2000 - idea przewodnia, podstawy prawne, funkcjonowanie i sposoby zarządzania”* – prezentacja multimedialna
2. Dyskusja
3. *„Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 - czym są, w jaki sposób i na jakiej podstawie są sporządzane, procedura ich ustanawiania, jakie powodują skutki”* – prezentacja multimedialna
4. Przerwa kawowa
5. *„Zespół Lokalnej Współpracy — podstawa utworzenia, skład osobowy, w jaki sposób działa”*
6. Dyskusja i ukonstytuowanie Zespołu Lokalnej Współpracy
7. *„Obszar Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik - przedmioty ochrony oraz projekt planu zadań ochronnych”* – prezentacja multimedialna
8. Dyskusja i wnioski

9. Podsumowanie i zamknięcie spotkania

10. Obiad

Prezentacja p. dr Mieczysława Stachowiaka dotycząca sieci Natura 2000 pt. *Obszary Natura 2000 - idea przewodnia, podstawy prawne, funkcjonowanie i sposoby zarządzania*

W wystąpieniu zostały przedstawione w sposób przejrzysty i syntetyczny cele, zasady ustanawiania, wdrażania i funkcjonowania europejskiej sieci Natura 2000. Omówione zostały dyrektywy Siedliskowa i Ptasia, a także przedstawiona została sytuacja naszego kraju na tle innych państw wspólnoty, w tym błędy, jakie popełniła Polska w początkowej fazie zgłaszania i tworzenia obszarów Natura 2000 i ich dzisiejsze konsekwencje. Podkreślona została słaba lub niekompletna wiedza społeczeństwa na temat programu Natura 2000.

Dyskusja: uczestnicy przyjęli powyższe informacje bez uwag

Prezentacja p. dr Mieczysława Stachowiaka dotycząca projektu *„Plany zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 - czym są, w jaki sposób i na jakiej podstawie są sporządzane, procedura ich ustanawiania, jakie powodują skutki*”

W wystąpieniu wyjaśnione zostało czym jest plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, jaką ma podstawę prawną, jakie są cele jego ustanowienia, w jaki sposób będzie powstawał i jakie będzie powodował skutki. Szczególny nacisk położono na obowiązywanie zasady przezorności. W odniesieniu do obszaru Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik poinformowano uczestników spotkania, że prace nad planem zadań będą przebiegały w trzech etapach:

- I etap, którego celem jest ustalenie terenu i przedmiotów ochrony objętych projektem planu zadań ochronnych oraz określenie zasad upowszechniania informacji o postępach prac, komunikacji z interesariuszami i utworzeniem Zespołu Lokalnej Współpracy;
- II etap, złożony z trzech modułów obejmuje m.in.: kwerendę dostępnych danych o obszarze Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik i przedmiotach ochrony, weryfikację terenową zebranych informacji, wykonanie cyfrowego opisu granic, ocenę stanu zachowania przedmiotów ochrony, identyfikację rzeczywistych i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych i wewnętrznych oraz ich wpływu na przedmioty ochrony w perspektywie 10 lat, ustalenie celów działań i listy zadań ochronnych,

sporządzenie map tematycznych, ustaleniu zakresu i sposobu wykonania (w tym harmonogramu) realizacji zadań i działań ochronnych;

- III etap, dotyczy procesu planistycznego i obowiązku ustosunkowania się do zgłoszonych uwag i postulatów.

Na koniec wystąpienia przekazane zostały sposoby komunikowania się ze: sporządzającym plan zadań ochronnych, opracowującym projekt planu zadań ochronnych oraz z wykonawcą projektu planu zadań ochronnych.

„Zespół Lokalnej Współpracy — podstawa utworzenia, skład osobowy, w jaki sposób działa”

Po przerwie kawowej dr Mieczysław Stachowiak zwrócił uwagę na kluczowy element procesu planistycznego jakim są konsultacje społeczne i ich umocowanie prawne. Poinformował, że w ramach procedury opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik przewidziano powołanie Zespołu lokalnej Współpracy. Jednocześnie zaznaczył, że uczestnictwo w nim jest dobrowolne i przypomniał, że zgodnie z wymogami prawa dotyczącymi ochrony danych osobowych należy złożyć oświadczenia o zgodzie na udostępnianie danych personalnych na potrzeby planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik

Dyskusja:

- p. Piotr Okapiec (RDLP w Warszawie) zauważył, że 60% obszaru położone jest na gruntach LP, zaś pozostałe 40% stanowi własność prywatną. Wobec powyższych danych zadał pytanie w jaki sposób przekazano informacje tej potencjalnie zainteresowanej PZO grupie interesariuszy.
- p. Mieczysław Stachowiak odparł, że informacje zostały przekazane na wiele sposobów i zgodnie z procedurami. Rozwieszono plakaty w urzędach, w prasie lokalnej zawarto ogłoszenia o przystąpieniu do prac nad PZO, ponadto bezpośredni wykonawca p. Michał Falkowski właściciel Biura Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody EcoFalk wysłał rozesłał do lokalnych samorządów, czyli gmin i powiatu zaproszenia o miejscu i celu dzisiejszego spotkania.
- p. Piotr Okapiec (RDLP w Warszawie) zwrócił uwagę, że może należało również poinformować sołtysów poszczególnych wsi
- p. Mieczysław Stachowiak odparł, że identyfikacja wszystkich interesariuszy, jak również dotarcie do nich z informacją jest niezwykle trudnym logistycznie przedsięwzięciem,

zważywszy na krótki termin prac nad PZO. Jednocześnie dodał, że podstawową komórką samorządową jest gmina, którą kieruje Wójt. Informacje o przystąpieniu do sporządzania PZO, jak również celu i terminie dzisiejszego spotkania dotarły do gmin w obrębie których zlokalizowany jest obszar Natura 2000 Torfowiska Czernik. Nie dysponujemy wiedzą czy informacje te zostały przekazane sołtysom, a jeśli tak czy wzbudziły zainteresowanie. Sądząc po liście obecności można sądzić, że PZO dla obszaru Torfowiska Czernik nie jest zagadnieniem priorytetowym dla lokalnych samorządów i społeczności.

Ukonstytuowanie się Zespołu Lokalnej Współpracy

Na podstawie zgłoszeń uczestników spotkania utworzono Zespół Lokalnej Współpracy w następującym składzie:

Koordynator projektu:

- 1) Mieczysław Stachowiak – Katedra Kształtowania i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J. i J. Śniadeckich w Bydgoszczy

Wykonawca projektu planu zadań ochronnych oraz ekspert w zakresie siedlisk przyrodniczych:

- 2) Michał Falkowski – Biuro Badań, Monitoringu i Ochrony Przyrody „EcoFalk” Michał Falkowski

Przedstawiciele zainteresowanych osób i podmiotów:

- 3) Piotr Okapiec – RDLP w Warszawie
- 4) Izabela Juszcak – RDLP w Warszawie
- 5) Bogusław Piątek –Nadleśniczy Nadleśnictwo Łochów
- 6) Robert Milewski – z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwo Mińsk
- 7) Elżbieta Bernard-Rybak – z-ca Nadleśniczego Nadleśnictwo Łochów
- 8) Marta Głębińska – Nadleśnictwo Mińsk
- 9) Maciej Omelaniku – RDOŚ w Warszawie
- 10) Krystyna Nowicka-Falkowska – adiunkt, Zakład Botaniki, Wydział Przyrodniczy, uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
- 11) Wojciech Dębski – Starostwo Powiatowe
- 12) Tomasz Cierpka – mieszkaniec Strachówki

„Obszar Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik” - przedmioty ochrony oraz projekt planu zadań ochronnych”

W wystąpieniu dr Michał Falkowski scharakteryzował siedliska przyrodnicze oraz gatunek ważki zalotki większej (w imieniu nieobecnego p. Grzegorza Bistudy-Prószyńskiego, eksperta ds. zwierząt), będącej przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik. Zapoznał zebranych z metodyką jaka została wykorzystana w badaniach terenowych. Omówione zostały wskaźniki struktury i funkcji służące do oceny stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i ich reprezentatywności. Podobnie odniesiono się do gatunków będących przedmiotami ochrony. Zwrócona została uwaga na obecność bobra w obszarze, którego działalność stoi w chwili obecnej w konflikcie z zapewnieniem właściwego stanu zachowania siedliska 7140.

Dyskusja

- p. Robert Milewski (nadleśnictwo Mińsk) opisał znaną mu historię terenu, który stał się kluczowym filarem obszaru Natura 2000 Torfowiska Czernik. Wynika z niej, że dochodzi tu do cyklicznych deficytów lub nadmiarów wody. Dodał jednocześnie, że ten rytm hydrologiczny został w okresie powojennym zaburzony przez wykopanie rowu odwadniającego. Poinformował, że w konsultacji z obecnym p. Michałem Falkowskim pracownikiem naukowym Zakładu Botaniki UPH jego macierzyste Nadleśnictwo podjęło się czynnej ochrony torfowiska budując w 2007 r. zastawkę, za pomocą której regulowany był odpowiedni poziom wody. Pojawienie się bobrów było zjawiskiem nie tylko zaskakującym, ale mającym jednocześnie olbrzymi wpływ na zmianę stosunków wodnych tego obszaru. Ponieważ bóbr jest również przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i w sposób naturalny kształtuje swoje środowisko, i być może powrócił na swoje dawne tereny pierwotnego występowania rodzi się pytanie co my, tu zebrani, chcemy chronić? Procesy naturalne jakim jest powrót bobra, poprawa reżimu wodnego tego terenu, stworzenie nisz ekologicznych dla wielu gatunków zwierząt i roślin związanych ze środowiskiem wodno-błotnym czy też konkretne siedliska i gatunki w rozumieniu Dyrektywy Siedliskowej? Zaznaczył, że ostatni człon pytania jest retoryczny bo przecież istotą obszaru Natura 2000 jest zapewnienie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony nie mniej jednak podkreślił, że przede wszystkim powierzchniowe formy ochrony, powinny oddać teren we władanie przyrody, pozwolić jej ujmując w kategoriach ludzkich – przemyslenia co, jak i kiedy? Zaznaczył, że to są procesy długotrwałe i być może przekraczające nawet życie nas tu zebranych.
- p. Michał Falkowski podziękował za głos. Podkreślił, że przedstawione przemyslenia i informacje wpisują się w bardzo złożoną problematykę związaną z ochroną przyrody. Przytoczył przykłady kiedy to wraz utworzeniem rezerwatów chroniących murawy

kserotermiczne zakazano dotychczas prowadzonego wypasu co było wyrokiem dla muraw. Uruchomiono bowiem w ten sposób proces sukcesji. Stwierdził, że działalność człowieka polegająca na czynnej ochronie, czyli utrzymaniu lub przywróceniu bioróżnorodności, jest i zawsze będzie metodą prób i błędów, bo nigdy człowiek w tym zakresie nie zastąpi natury. Odnosząc się do obszaru Natura 2000 Torfowiska Czernik stwierdził, że naszym zadaniem jest utrzymanie w czasie tych siedlisk przyrodniczych, które są przedmiotami ochrony. Na dzień dzisiejszy ich właściwy stan jest gwarantem na utrzymanie złożoności i różnorodności środowiska przyrodniczego.

- p. Robert Milewicz (nadleśnictwo Mińsk) kontynuując dyskusję zwrócił i omówił problemy związane z działalnością bobra. Zauważył, że radykalne działania w na terenie obszaru Natura 2000 polegające na odławianiu lub odstrzale tego gryzonia przyniosą krótkotrwały w czasie efekt pozytywny. W ich miejsce pojawią się następne, które podejmą próbę zasiedlenia na stałe tego terenu. Według jego opinii wobec tego gatunku należy podjąć jak najszybciej systemowe rozwiązania mające na celu stremowanie populacją.
- p. Maciej Omelaniuk (RDOŚ w Warszawie) syntetycznie i wyczerpująco omówił problematykę związaną z bobrem. Przedstawił kilka najważniejszych rozwiązań jakie można przyjąć ze skutecznym wynikiem finalnym w przypadku tego gatunku. Na życzenie osób zebranych omówił metodykę szacowania szkód i procedury zapewniające wypłacanie odszkodowań.

Zakończenie spotkania

Po zakończeniu dyskusji p. dr Mieczysław Stachowiak przypomniał wszystkim o terminie kolejnego, II spotkania dyskusyjnego oraz zachęcił do przekazania informacji osobom zainteresowanym, które z różnych przyczyn nie mogły uczestniczyć w obradach, że wszelki informacje dotyczące prac nad projektem planu zadań dla Natura 2000 PLH140037 Torfowiska Czernik zawarte są na publicznie dostępnej Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej i podał strony WWW.

Protokołował

Michał Falkowski